

ХОРМОНАЛНА РЕГУЛАЦИЯ НА УСТОЙЧИВОСТТА НА РАСТЕНИЯТА КЪМ НИСКИ ТЕМПЕРАТУРИ

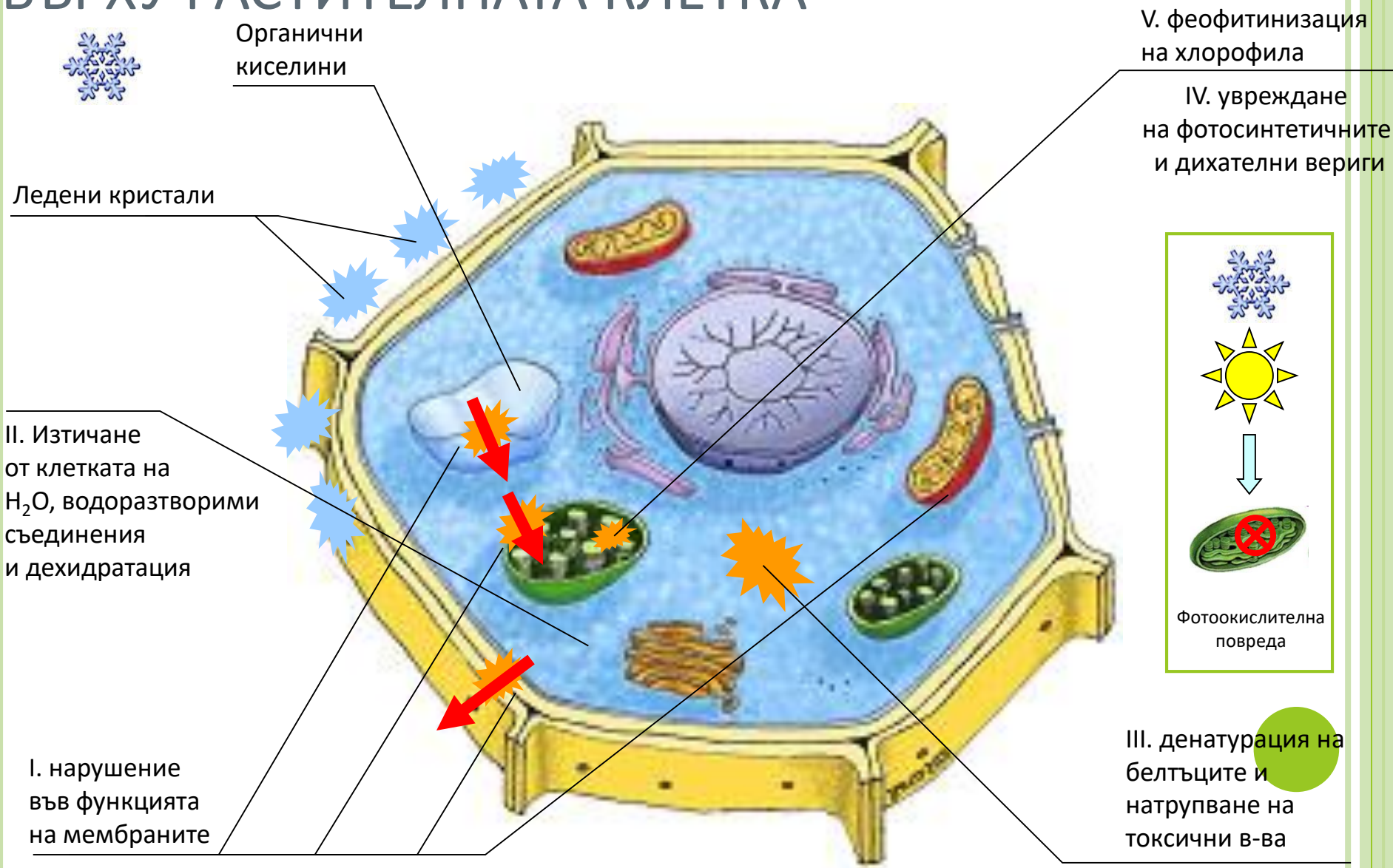

НИСКОТЕМПЕРАТУРЕН СТРЕС ПРИ РАСТЕНИЯТА

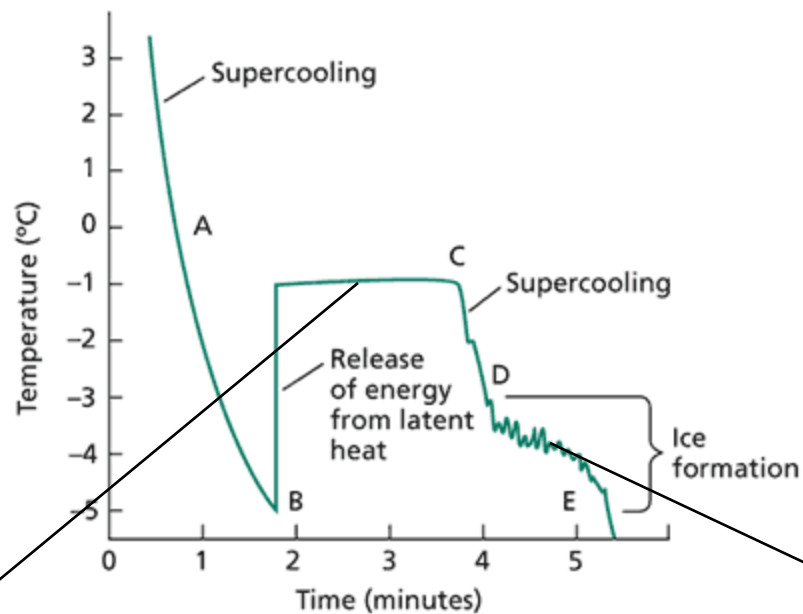
- Стрес – външен фактор, оказващ неблагоприятно въздействие
- Видове стрес
  - Биотичен – патогени (гъби, плесени, вируси, вироиди), растителноядни организми (herbivores), паразитни, конкурентни растения (засенчващи, плевелни)
  - Абиотичен – високи, ниски температури, обезводняване, висока концентрация на соли, хипоксия (преовлажняване на корените и недостиг на кислород)
- Видове НТС - 2 вида
  - Chilling stress (при ниски температури над нулата – около (+) 5°C)
  - Freezing stress (при температури под нулата – около (–) 7-8°C)
- Видове растения според начините за справяне с НТС
  - устойчиви на ниско температурен стрес
  - забавящи ефектите от стреса (могат да понасят само краткотрайни стресови въздействия)
  - избягващи стреса (например едногодишни растения, които прекарват студената част от годината под формата на семена)
- Комплексност на стресовото въздействие (например НТС е съчетан с обезводняване)

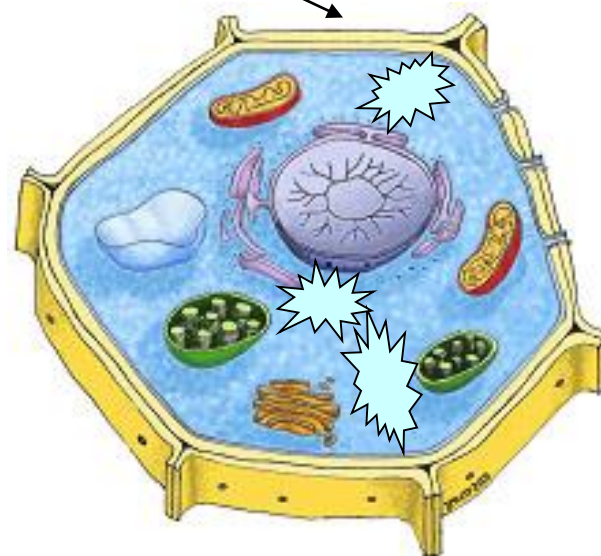
ВЛИЯНИЕ НА НИСКИТЕ ТЕМПЕРАТУРИ ВЪРХУ РАСТИТЕЛНАТА КЛЕТКА

Температурни колебания при образуване на ледени кристали в растителни клетки

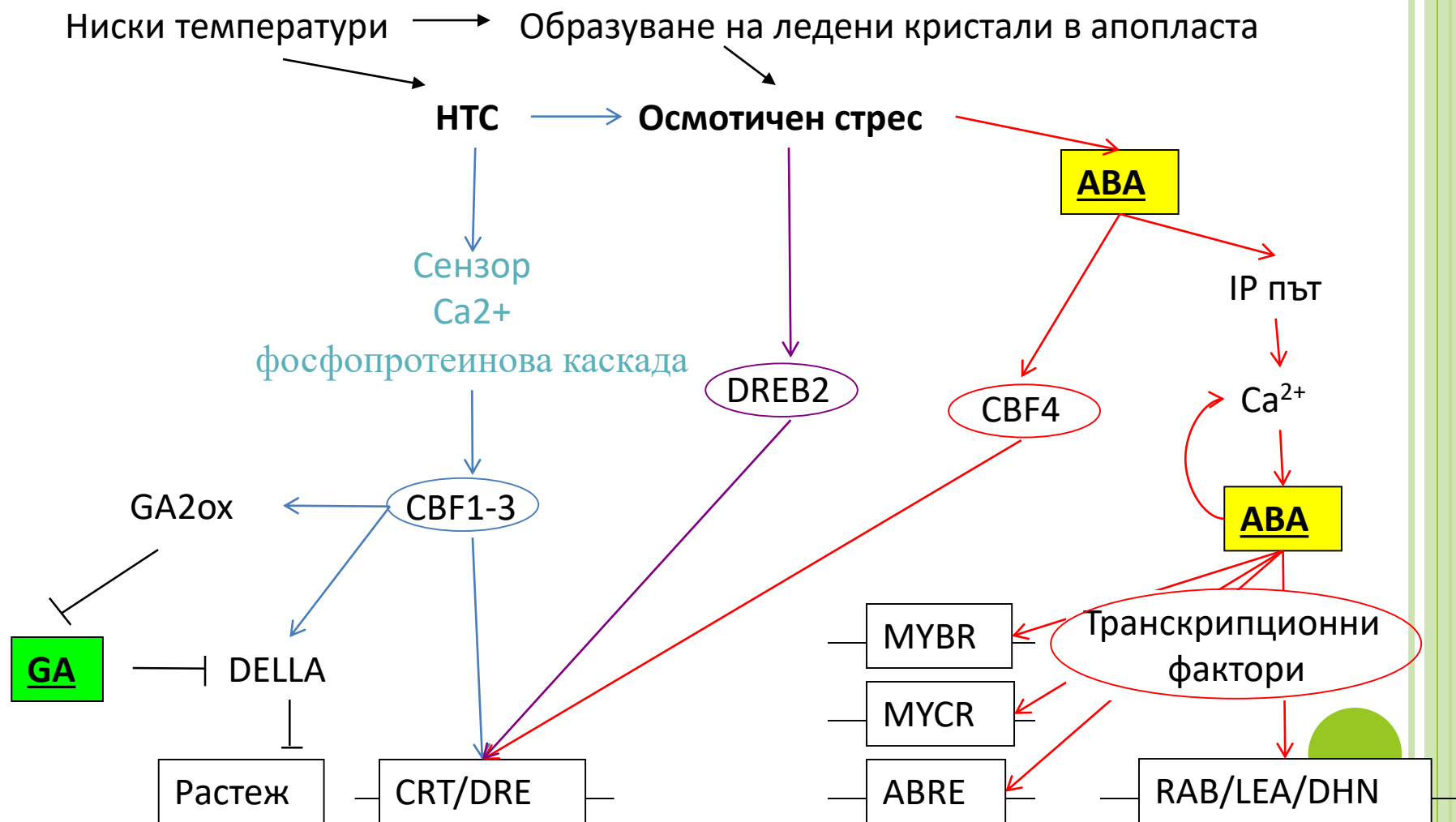
B – C

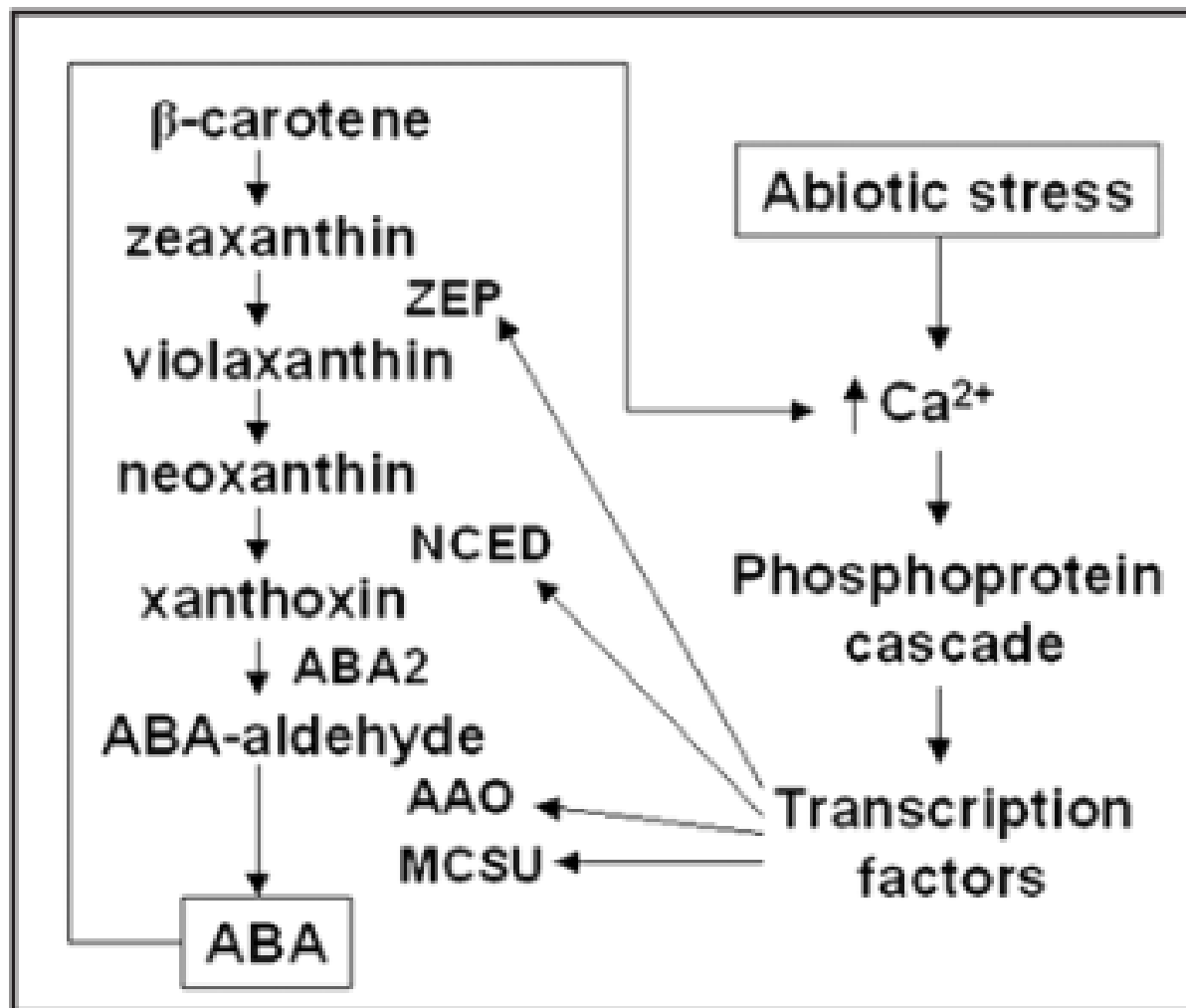
D – E

(Taiz after Brown et al. 1974.)

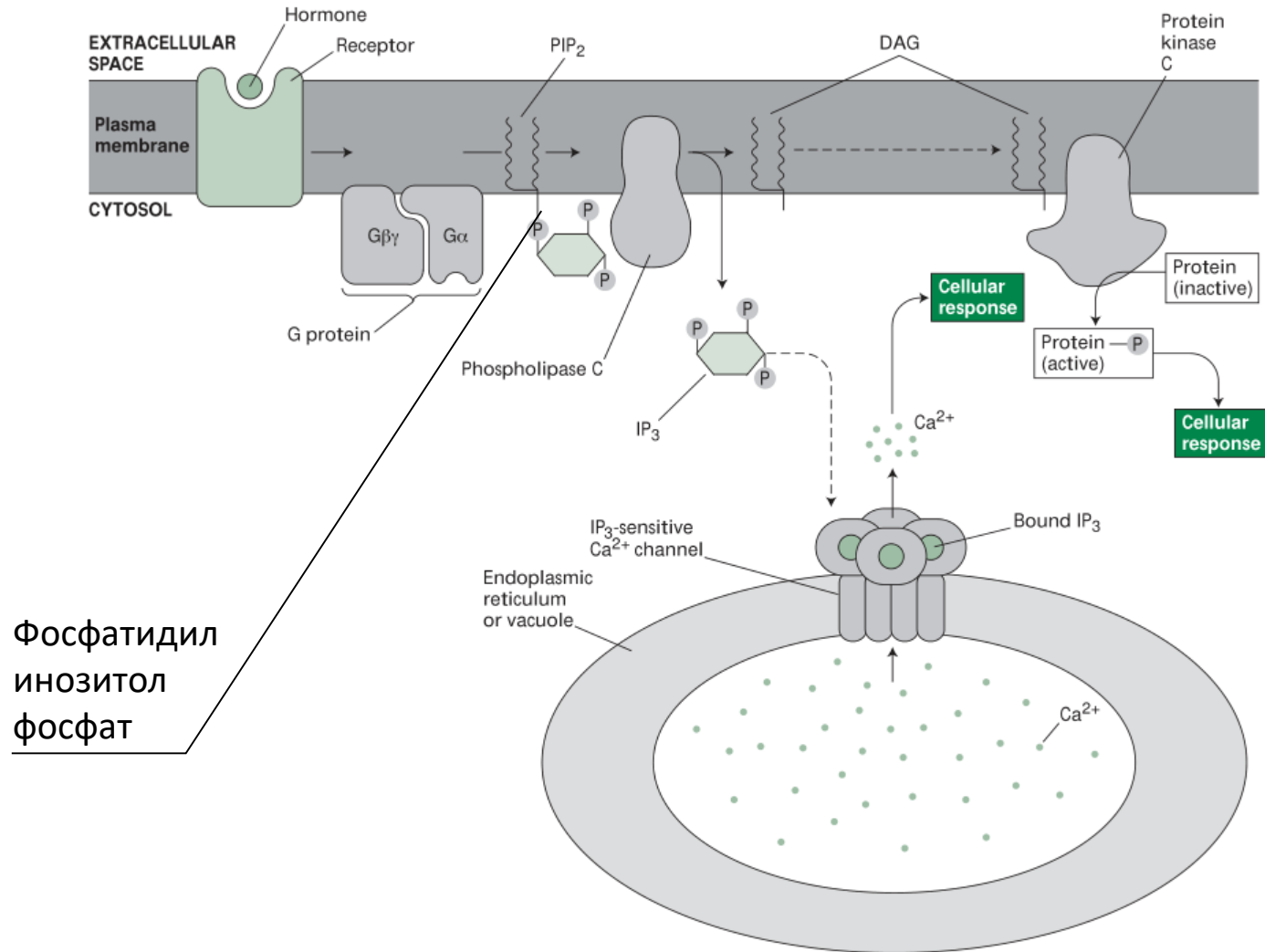
МОЛЕКУЛЯРНИ ОСНОВИ НА ТОЛЕРАНТНОСТ КЪМ НТС

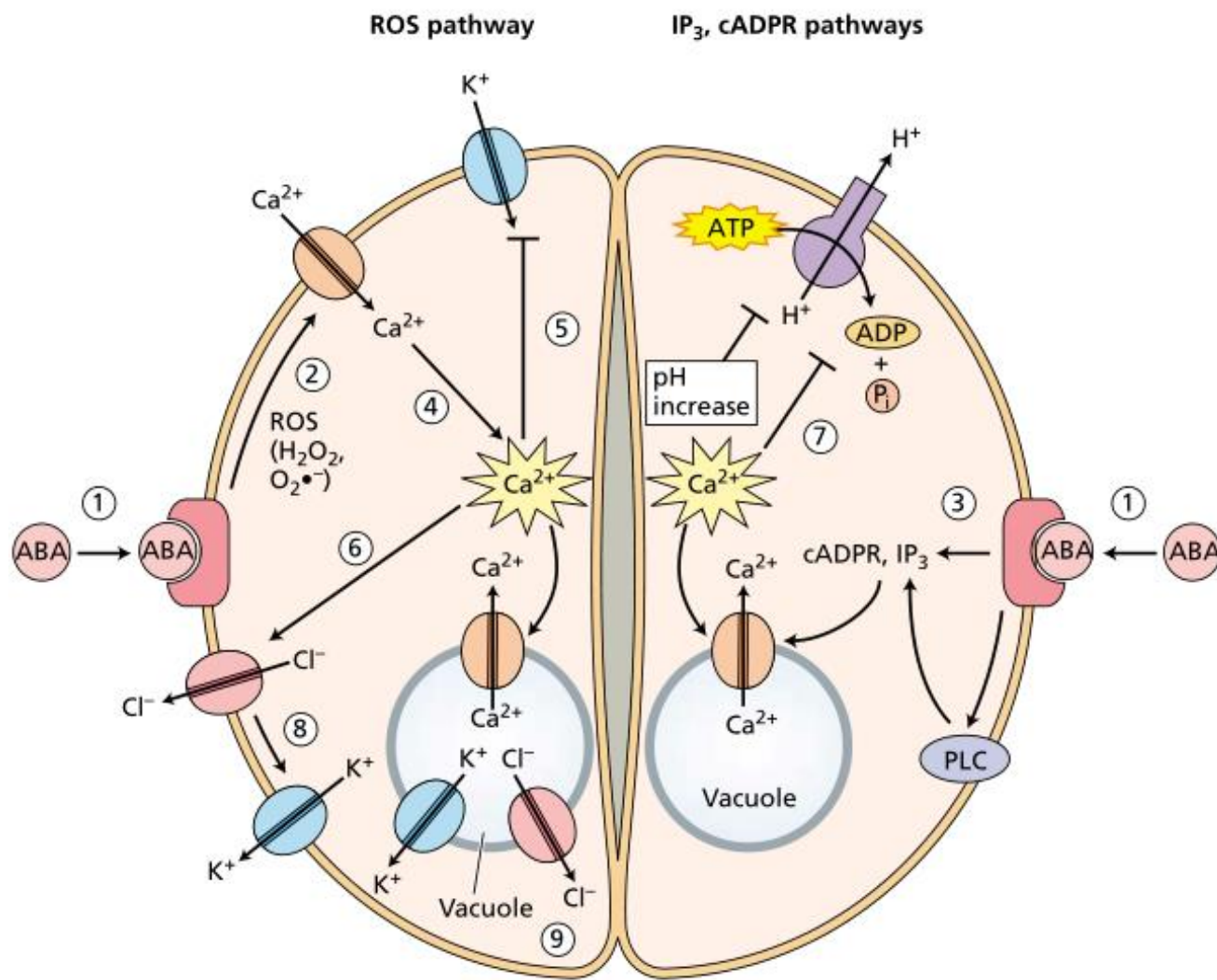
АБК- ХОРМОН НА СТРЕСА

ИНОЗИТОЛ-ЛИПИДЕН СИГНАЛЕН ТРАНСДУКЦИОНЕН ПЪТ

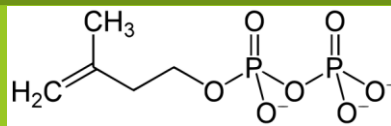

ДВА ПЪТЯ НА ПОВИШАВАНЕ НА НИВАТА НА Ca^{2+} ОТ АБК

БИОСИНТЕТИЧЕН ПЪТ НА АБК

IPP

хлоропласт

зеаксантин

ABA1/ZEP зеаксантин епоксидаза

виолаксантин

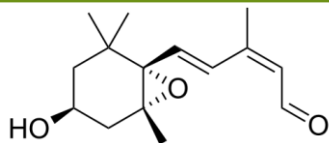
ABA4

9-цис неоксантин

9-цис виолаксантин

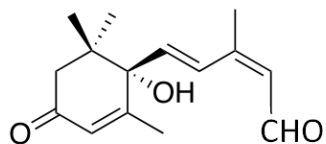
NCED

(9-цис епоксикаротеноид
диоксигеназа)

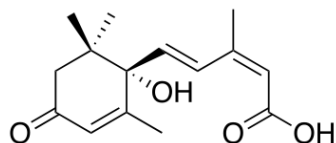
ксантоксин

ABA2 / ксантоксин дехидрогеназа

АБК алдехид

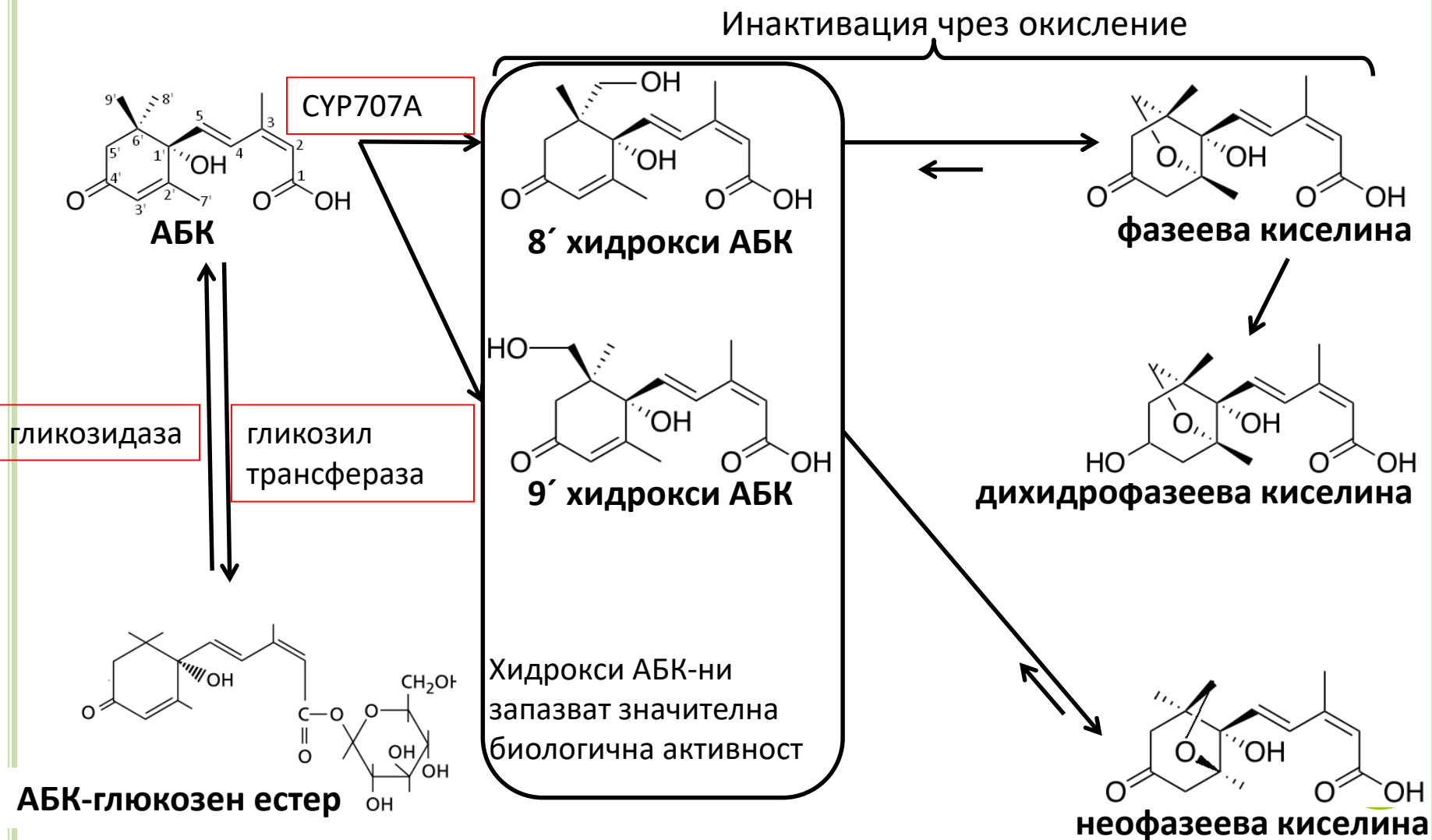
AAO3 / алдехидоксидаза

АБК

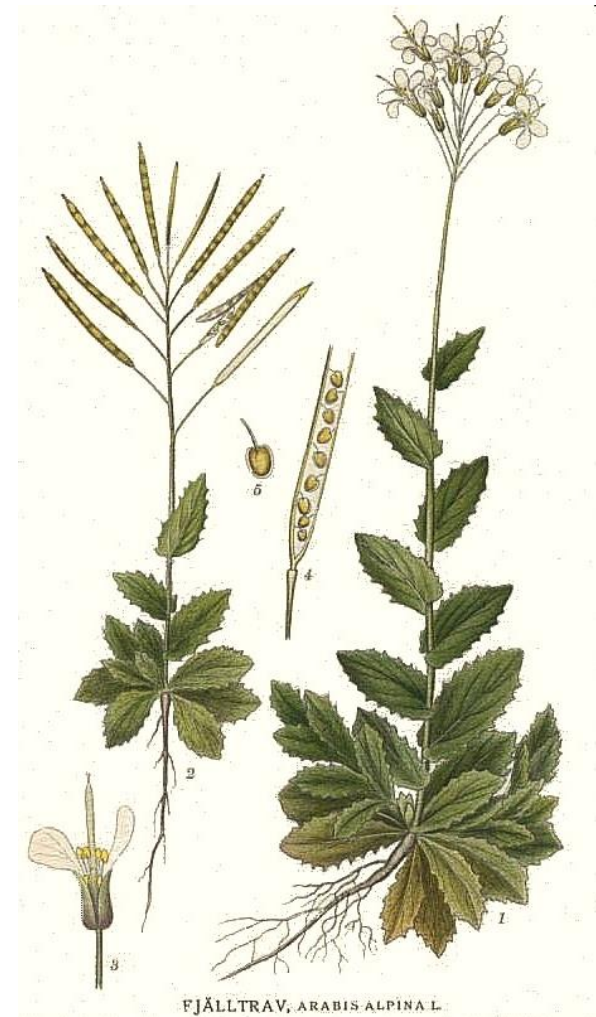
ПЪТИЩА ЗА ДЕГРАДАЦИЯ/ИНАКТИВАЦИЯ НА АБК

Инактивация чрез конюгация с монозахариди

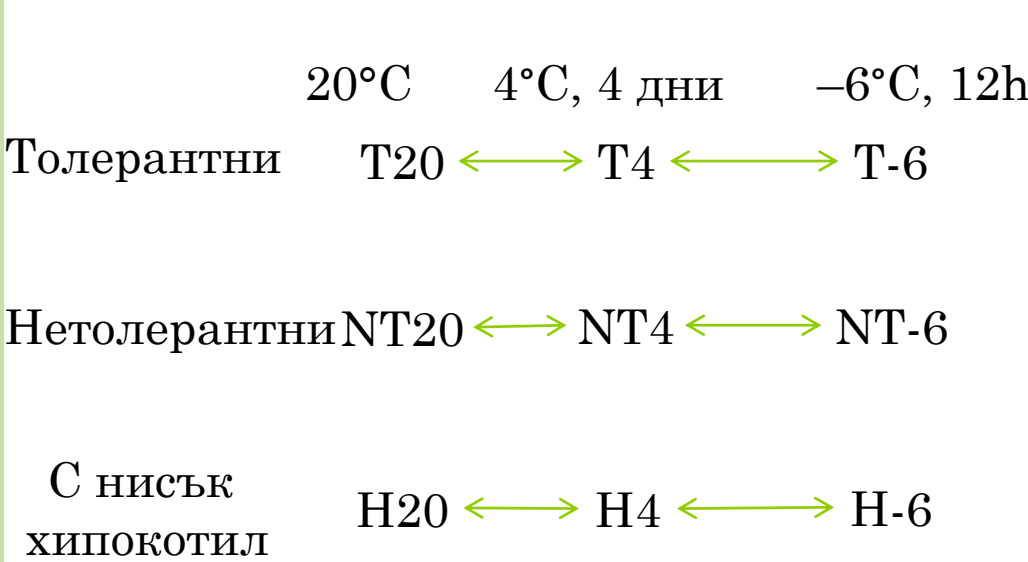
ОБЕКТ НА ИЗСЛЕДВАНЕ – ARABIS ALPINA L., МОДЕЛНО РАСТЕНИЕ ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА АДАПТАЦИЯТА КЪМ НТС

- Многогодишно планинско растение от сем. Brassicaceae
- Растящо от 500 m до 3200 m надморска височина (в зависимост от географската ширина)
- Среща се в повечето европейски страни, на Канарските острови, северна и източна Африка, Етиопия, Арабския полуостров и централна Азия
- Геномния размер е около 375 Mb ($n = 8$ хромозоми)
- Самооплождащ се диплоид
- Толерантността към ниски минусови температури се определя от гени, белтъци и метаболити в толерантните (Т) за разлика от нетолерантните (NT) генотипи от *A. alpina*.

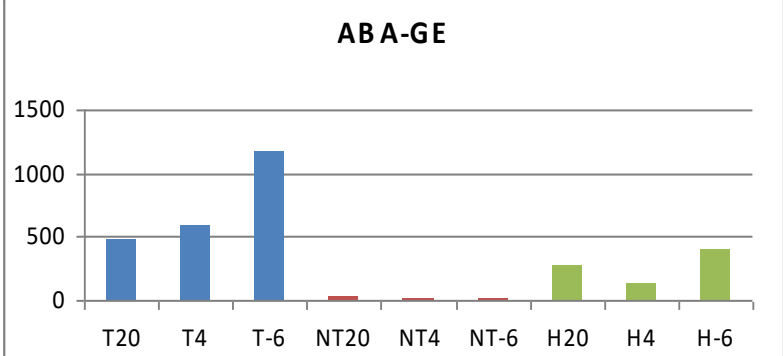
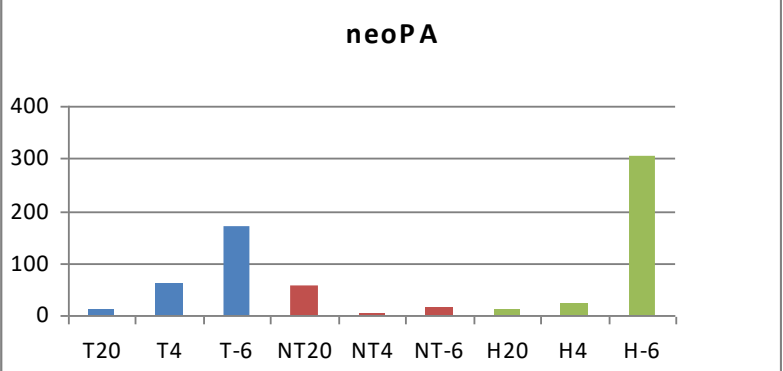
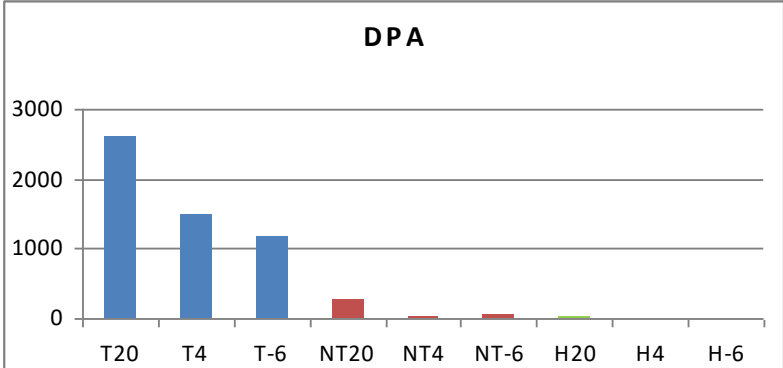
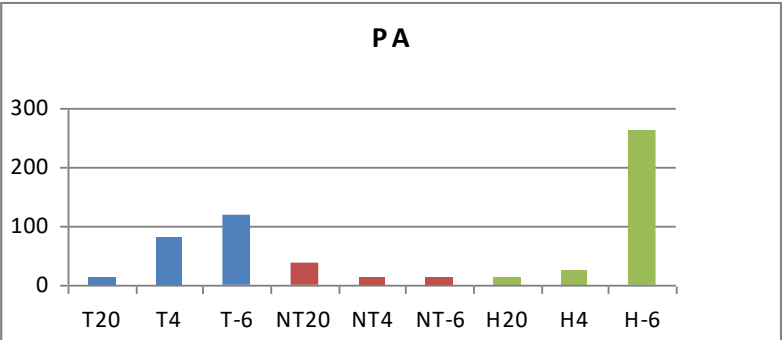
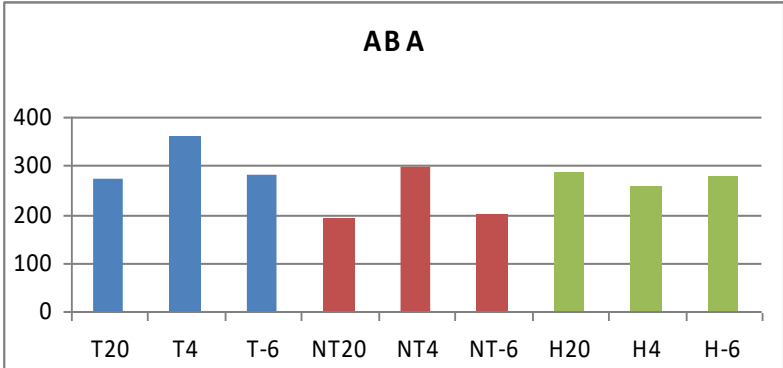

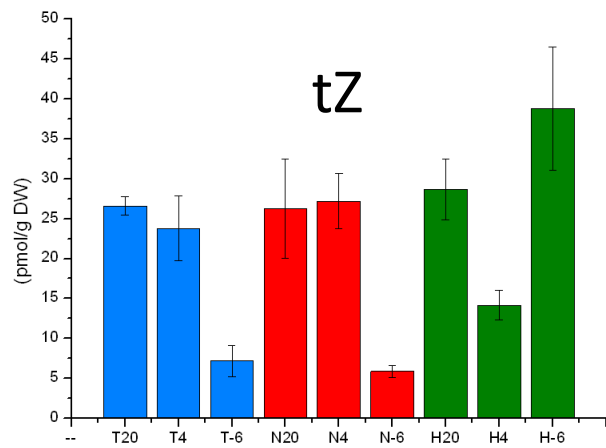
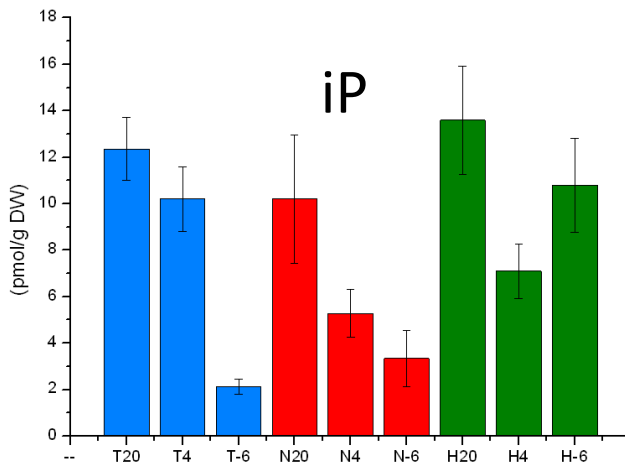
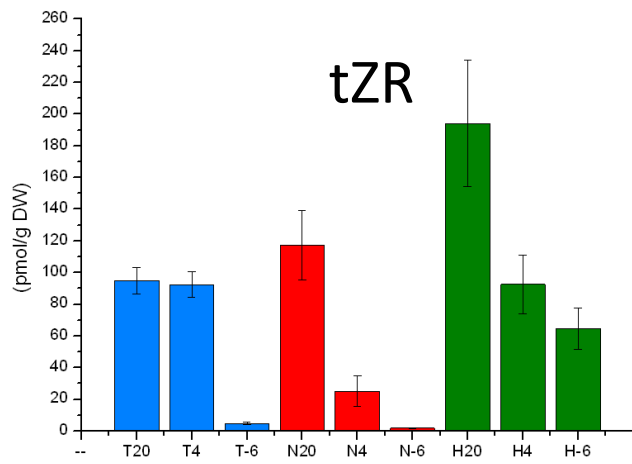
ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА СХЕМА

- Т (tolerant), NT (non tolerant) и растения с нисък хипокотил (Н) се култивират при 20°C
- Аклиматизация при 4°C за 4 дни (16ч. /8ч. фотопериод)
- Стрес след замразяване при -6°C (12 часа, на тъмно).

СЪДЪРЖАНИЕ НА АБК И ПРОДУКТИТЕ ОТ ИНАКТИВАЦИЯТА Й

Transcriptional response of abscisic acid (ABA)
metabolism and transport to cold and heat stress
applied at the reproductive stage of development in
Arabidopsis thaliana

K. N. Baron et al. (2012) Plant Science

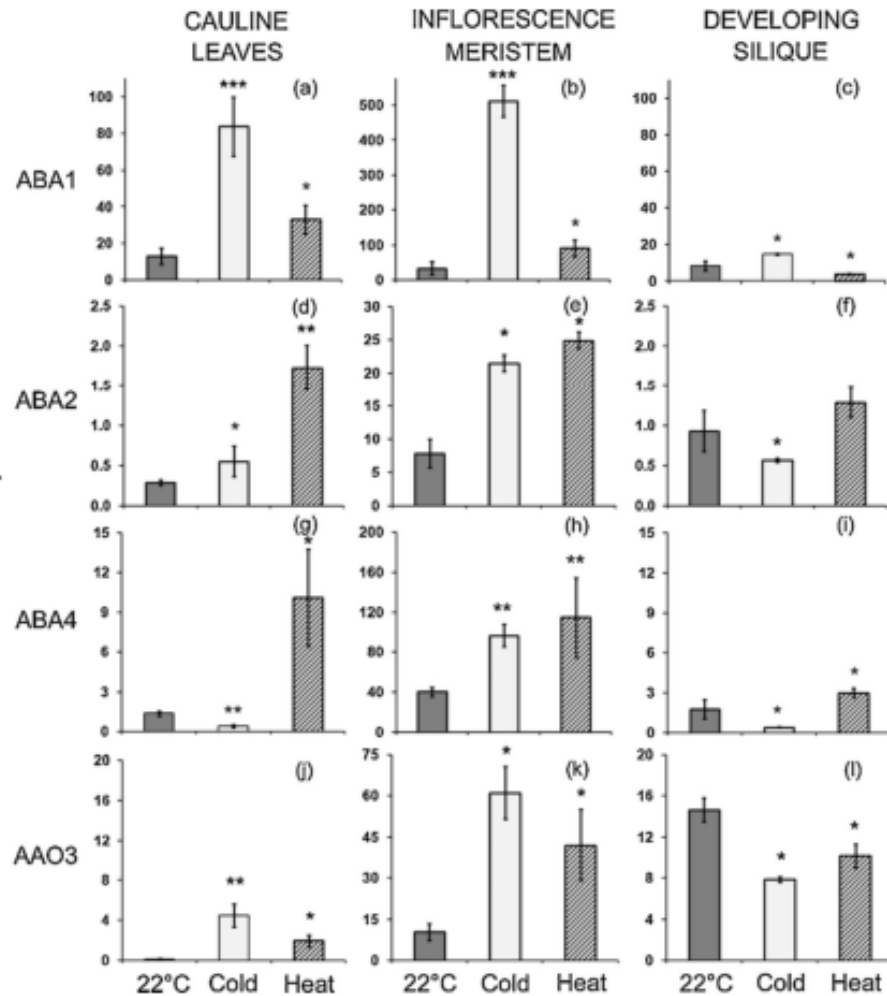
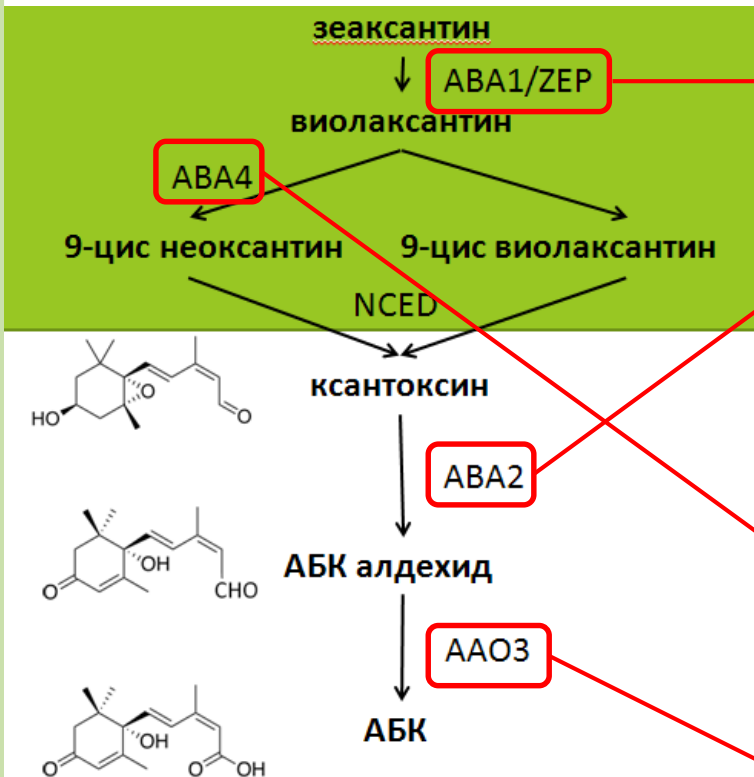
ОПИТНА ПОСТАНОВКА

- *Arabidopsis thaliana* при 22°C, 70% относителна влажност и фотопериод 16ч.д/8ч.н
- Въздействието с температурен стрес (37°C и 0°C) е извършено за 24ч, като преди това температурите са променяни с 2°C/ч до достигане на желаната температура.
- Съдържанието на АБК е измерено чрез competitive ELISA
- Изолирана е тотална РНК и е отчетено количеството на експресията чрез RT-qPCR анализ

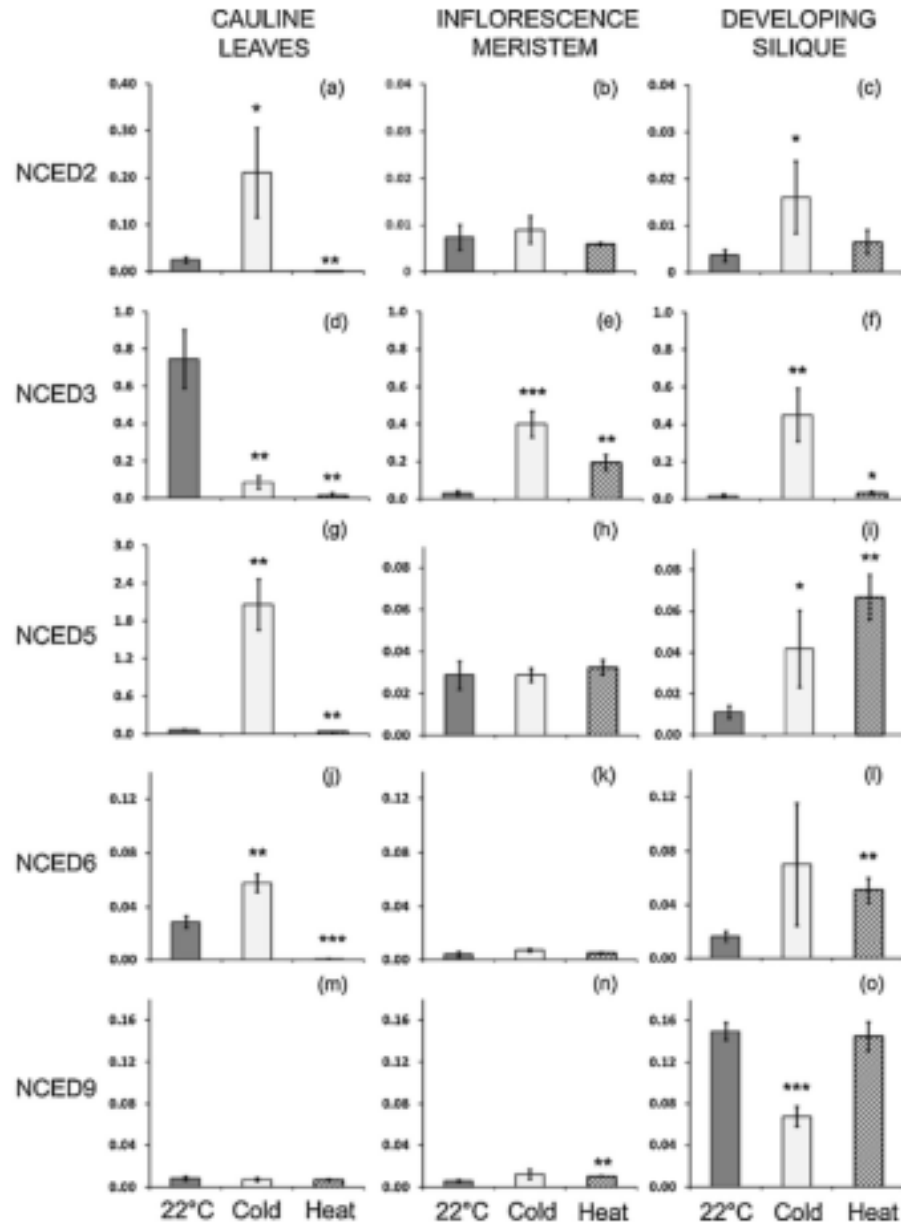

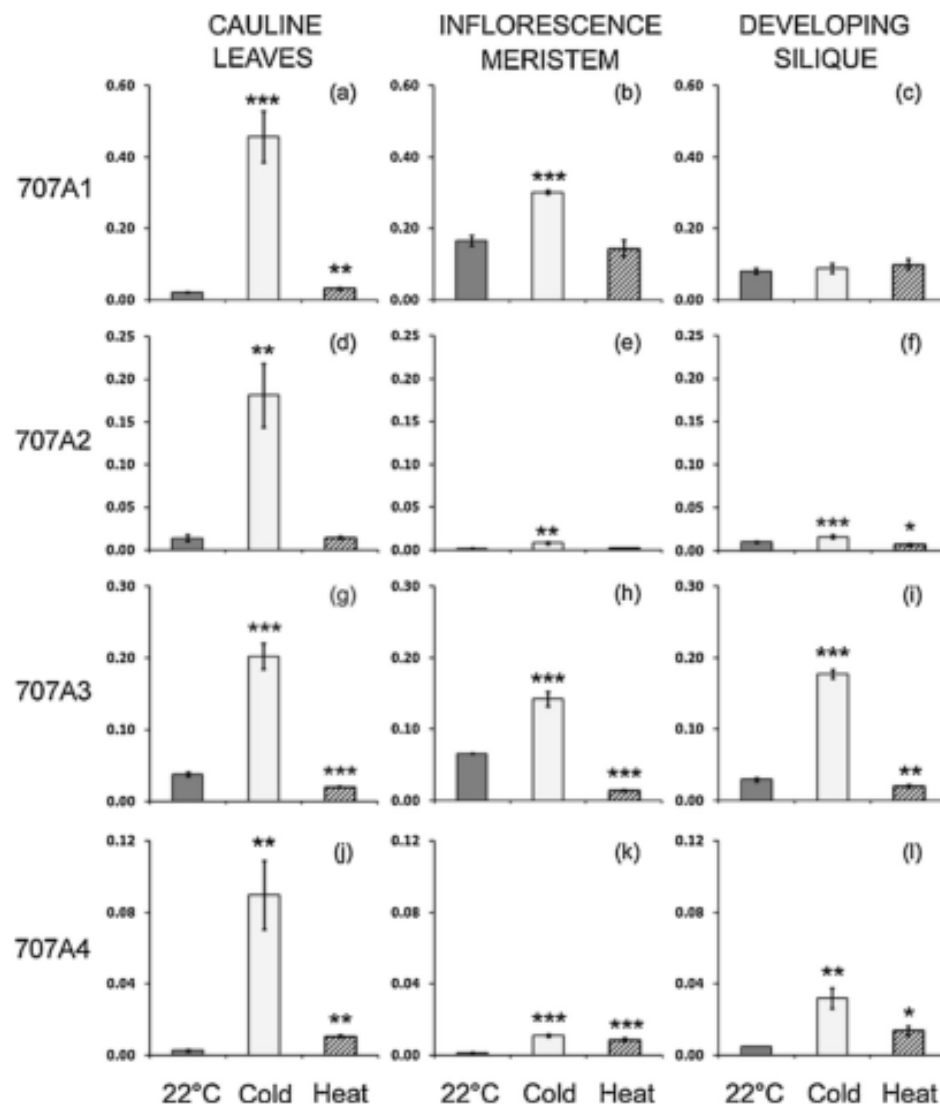
НИВА НА ЕКСПРЕСИЯТА НА ГЕНИ, КОДИРАЩИ ЕНЗИМИ ОТ БИОСИНТЕТИЧНИЯ ПЪТ НА АБК

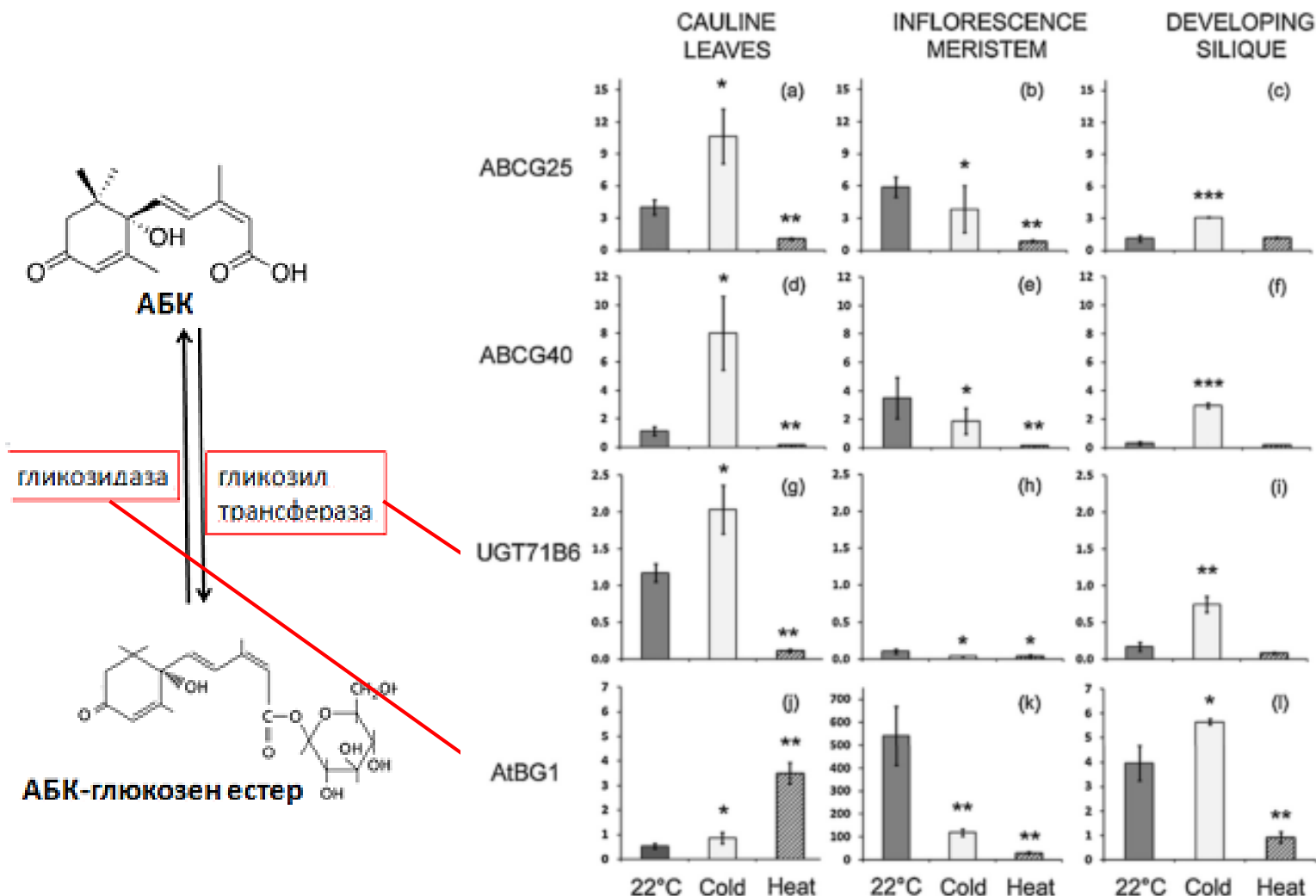
ЕКСПРЕСИЯ НА NCED ГЕНИ ПРИ НТС И ВТС

ЕКСПРЕСИЯ НА СУР707А ГЕНИ

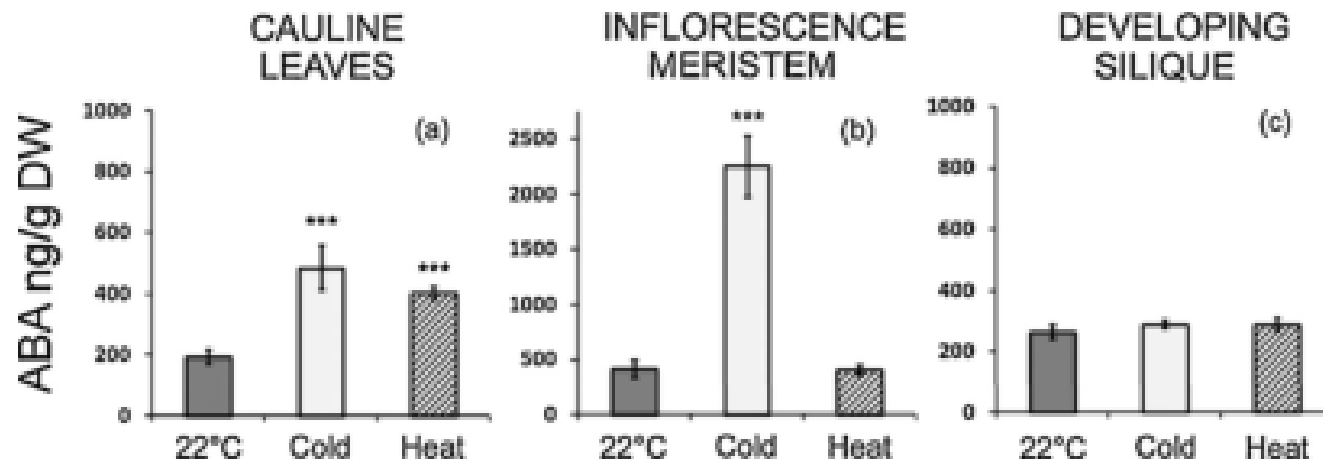

ЕКСПРЕСИЯ НА ГЕНИ, ОТГОВАРЯЩИ ЗА ТРАНСПОРТА И КОНЮГАЦИЯТА НА АБК

K. N. Baron et al. (2012) Plant Science

НИВА НА АБК

ПРЕДСТОЯЩИ ЦЕЛИ НА ИЗСЛЕДВАНЕ

- Анализ на транскрипцията на гени от биосинтетичния и сигнален път на:
  - АБК (АБК-алдехид оксидаза, NCED, ZEP);
  - жасмонати (lipoxygenase - LOX, allene-oxide synthase – AOS);
  - гибберелини (GA3ox, GA20ox) посредством qRT-PCR анализ

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!